

Wiener Stadt-Bibliothek

T 109326 A

A 100326 43

ELEGIA
THRENODICA

IN

LAUDEM SOCIETATIS JESU

adornata

a

Michaële quondam Denis,
eiusdem Societatis. Sacerdote, S. C. et R. A. Ma-
jestatis Consiliario, Bibliothecæ Palatinæ Vindobon-
ensis. Custode, anno ætat. septuagesimo;
Æ. V. 1799.

hungarice reddita

a

Carolo Döme,

Fazoch in Izsa prope Comarom. A. Dioeces. Strigon.
germanice versa a J. S. E. N. P. P. e S. J.

Posoni,
typis Viduae, et hered. Belnay.

A 109 326

Z.N.
153221

EXSTINCTÆ SOCIETATI JESV.

Pauca Sodalitii superant jam membra beati,
Cujus ego quondam pars quotacunque fui;
Cujus in excidium solers armavit Avernus,
Quidquid ei toto militat orbe mali.
Venales pretio linguae, mordacia scripta,
Confictique metus, livor, opumque sitis,
Agmine nos facto circumfremuere; nec usquam
Cura laborantes ulla levare fuit.
Nil juvat, ingenuis teneram formasse Juventam
Artibus, & mores edocuisse bonos;
Tot claros genuisse Viros, quos nescia mortis
Innumeris loquitur Fama voluminibus;
Semina divinae Legis sparsisse per urbes,
Oppida, & agrestis fumida tecta casæ;
Pulvillis Regum morientum, inopumque grabatis
Advigilasse pari nocte dieque fide;
Tinxisse extremas sudore, & sanguine terras,
Quas oriens Phœbus lustrat, & occiduus,

Ut regio nusquam nostri non plena laboris
 Pro Christo, & sancta Religione foret.
Nil juvat. Exigimur laribus, disiungimur, atque
 Fraterno inuiti solvimus officio.
 Non tamen ulla data est culpatis Curia, nullo est
 Legitimo nobis causa peracta foro.
Proh, tantum potuit vis conjurata malorum!
 Tantum hominum caecae pectora noctis habent!
Scilicet aurea seclà tibi redditura putabas
 Europa! a nostri clade Sodalizii.
Credula! tolle oculos, partem circumfer in omnem,
 Et, quae sit facies rerum hodierna, vide!
Adspicis infestos populos, agitataque regna,
 Alterum in alterius proruere exitium,
Templa profanata, et pollutas caedibus aras,
 Undique & horrenti diruta tecta situ.
Cive domos vacuas, desertaque rura colonas,
 Perfugium miseris vix super exilibus.
Insultat Coelo impietas: reverentia Legum
 Nulla. Fides cessit, fasque, pudorque procul.
Omne ruit temere froenum indignata Juventus,
 Et florem aetatis deterit ante diem.
Non ego sum, Nemesim qui coelo devocet, aut qui
 Cuncta haec de nostro funere nata velit.
Sunt tamen, averti, aut minui potuisse ruinam
 Qui nostro iacolumi corpore stante putent.

Signassemus enim p̄aeclaram sanguine causam ,
Aut populis nostra mens rediisset ope.

Haec alii. Mihi non tanta est fiducia nostri.

Supremi veneror Numinis arbitrium.

Quodque licet, tumulos obeo, sparsasque per orbem
Complector Fratrum pectore reliquias,

Queis ubi summa dies jam fessum junxerit aevo,

Haec erit ad tumulum spes mihi fida comes :
Posteritas, quae non odio, nec amore feretur,

Pensabitque mei gesta Sodalitii ,

Coetum hominum tales, dicet, nec prisca tulere ;
Nec, conata licet, secla futura ferent.

AZ ELTÖRLÖTT JÉSUS' TÁRSASÁGÁNAK.

A' boldog Rend' tagjaiból már nem sok az élő,
 Mellynek előbb magam is bár mi kis íze valék ;
 Mellyet hogy a' Pokol elronttson , valamennyi ge-
 nosz dült

A' főldön szanaszétt , mind kivezette reá.
 Bérnek örültt nyelvek : költött félelmek , irígység ,
 Rágó írások , kínts szeretetnek heve ,
 Öszve sereglettek vesztünkre , 's hanyatlani kezdett
 Ügyünknek nem volt támagatója sehol.
 Hasztalan , hogy sok ezer fiatal szív , 's elme tanult jót ,
 'S szépet ezen Rendnek gondgya , 's figyelme alatt ,
 És hogy ez annyi jeles nagyokat szült , kiknek
 örök disz'

Fénnye tudós hírrrel tzímeresítte nevek'.
 Hasztalan , hogy tőltünk hintődtek az isteni törvény'
 Magvai mind város' , mind falu' népe között ;
 Hogy koronás fönek , 's nyomorúlt alatsonynak egyenlő
 Készség virrasztott itt beteg ágya felett ;

Hogy sokat izzadtunk , hogy még vörölinkkel is annyi

Meszsze vidék ázott széltiben a' nap alatt ,

Hogy nints olly ország, mellyben nem völna' felöllünk,

'S tettinkről a' Szent Hit' folyamattya tanú.

Mind nints haszna. Kizaklatnak , széthánynak el-
oszlunk ;

A' társas sreretet' láncza kesergve szakad.

Vádoltak: de sehol meg nem kérdeztek: igazság'

Útta szerént ügyünk nem folya székek előtt.

Hâj! ennyit tehetett az erőszak, az öszverefogódzott

Roszakarat ! melly vak sokszor az emberi szív!

Tudn'illik romlásunkból , Európa , reménylev

Vélted , arany kor fog viszszatenyészni reád.

Könnyen hivő! nyisd fel szemedet, nézz szerte kö-
röslége ,

Lásd , a' dolgoknak mostani folyta minő !

Nézzed, az országok mi zavarral forrnak ! hogyan tör

Nép a' nép ellen ! mint rohan ölni dűhe !

Templomok , óltárok szentségtelenítve pirúlnak

A' gyilkoltt vértől: így elenyésze betsek !

Ott, hol előbb tornyos paloták fénylettek , alig van

Már jelek is , vagy bús kőhalom , a' mi van ott.

Telkeit a' szántó , házát a' városi polgár

Elhagyván, fel alá számkivetődve bolyong.

Nints hova hajtsa fejét nyomorultt, menedéket alig lels

A' zavar, a' dühödés itt is amott is ijeszt.

Hánnya magát a' feslettség, 's kikaczagva boszontya

A' Mindentehetőt, a' nagy egeknek Urát.

A' törvényeknek nints semmi tekéntetek; hit sints:

Ott lehet a' fogadás: eb, ki megállya szavát.

Meszsze kikölt a' jámborság, a' tiszta szemérem;

Nints nyomok is többé: minden szabad, a' mit akarsz.

A' tüzes Ifjú ág minden zabolára neheztel,

'S élete' rózsáját veszti üdönnap előt.

Nem vagyok én olyan, ki boszút kívánnyak az égből,

Vagy temetéünkben nézzem ezeknek okát.

Nem. De találkoznak, kik, ha Rendünk áll vala, vélik,

Mind ez imágy nem esett vóna, vagy ennyire nem.

Mert a' szép ügyért vérünk folyt vóna, vagy a' nép'

Észrehozásában nyújthatja hasznott erőnk.

Igy mások: de nekem nints illy nagy bíztom. Az Égnekn

(Mondom imádva, 's hiszem) szent akarattyá vala.

'S mint lehet, elsíroltt társimnak tsontyait által —

Kúl-solom, és szerető hű kebelembé szedem,

És mikor a' végső nap elér majd rám is öregre,

'S felszabadít innen, 'S Ő velek egybekötend,

Síromig elkésér, társam leszsz ott is ez édes

Bízodalom, 's vele fog békességet szemem:

Hogy majd a' kései maradék, melly részre nem hajló

Szívvel leszsz, 's Rendem' tetteit öszveveti,

Mondani fogja tálán: az idő még illyeket eddig

Nem szült, 's, rajta legyen bár, ezután se szülend.

*Das Schicksal der Jesuiten, betrauert
im Jahre 1800.*

Seliger, geliebter Orden,
Dessen Glied ich einstens war,
O! wie klein ist schon geworden
Der verwaisten Söhne Schaar?

Ja verwaist; denn von der Völle
Schwarzer Bosheit unterstützt,
Liess zu morden dich die Hölle
Keinen Schandgriff unbenützt.

Falsche Furcht, und wahre Rache,
Durst nach Gelde, scheeler Neid,
Wurden Richter deiner Sache;
Und dein Fall war ihr Bescheid.

Lügenvolle Wortgefechte,
 Federn, woraus Galle floss,
 Bücher eingeweihter Knechte,
 Gaben dir den Todes - Stoss.

Deinem Sturze vorzubeugen
 Ward kein Mittel angewandt,
 Thaten, deiner Würde Zeugen,
 Blieben kraftlos, und verkannt.

Es half nichts, dass deine Glieder,
 Deiner grossen Absicht treu,
 Immer thätig, immer bieder,
 Steuerten der Barbarei.

Dass sie meisterlich der Jugend
 Wissenschaften eingeprägt,
 Und den ächten Keim der Tugend
 In ihr zartes Herz gelegt;

Dass ihr Geistesfleiss gelehrt,
 Unzählbare Werke schuf,
 Die der Gegner selbst verehrte,
 Und verewigte der Ruf;

Dass nach Städten, dass nach Flecken,
 Bis nach Hütten hin von Stroh,
 Gotteskinder zu erwecken,
 Ihre Nächstenliebe floh;

Dass an reich geschmückten Betten
 Siecher Fürsten manche Nacht,
 Wie an armen Krankenstätten
 Sie gleich eifrig durchgewacht;

Dass sie, Christum zu verkünden,
 Beide Welten durchgesetzt,
 Seinen Weinberg dort zu gründen,
 Ihn mit Schweiß, und Blut benetzt;

Dass für Gott und seine Ehre,
 Man in jedem fernen Land
 Ihres Eifers, ihrer Lehre
 Häufige Beweise fand;

Nichts half Alles. — Man entpflichtet,
 Reisst uns aus der Mutter Schoos;
 Unser Daseyn wird vernichtet;
 Diess ist der Gesellschaft Loos.

Hartes Loos ! weil man Beklagte
 Nie berief vor das Gericht,
 Jeden Rechtsbehuf versagte :
 Dammte : und doch hörte nicht.

So weit hat der Laster Rotte
 Europa ! dich gebracht ;
 Eingehüllt, dir zum Spotte ,
 Ward dein Aug in dichte Nacht.

Und nun eilest zu vollenden
 Unsern Sturz , dein Meisterstück ,
 Weil dich goldne Zeiten blenden ,
 Die er bringen soll zurück.

Eitler Wahn ! weg mit dem Schleier ,
 Der das trogne Aug bedeckt !
 Sieh der Zeiten Ungeheuer
 Staunend , und zurückgeschreckt !

Sieh die Völker sich empören
 Wider höhere Gewalt ,
 Wechselseitig sich zerstören ;
 Reiche ändern die Gestalt.

Auf entheiligtten Altären
 Dampfet der Gewürgten Blut;
 Flammen wüthen, und verkehren
 Manches Gotteshaus in Schutt.

Öde liegen Häuser, Fluren;
 Bürger, Bauern ziehen fort;
 Sehen zwar des Gräuels Spuren;
 Aber keinen Zufluchtsort.

Gott selbst, dem Ruchlose pochen,
 Wird allmählich unbekannt;
 Den Gesetzen Hohn gesprochen;
 Treue, Scham und Recht verbannt.

Unbezäumte Jugend schnaubet
 Lüstern wilde Leidenschaft,
 In der Blüthe schon entlaubet
 Welkt, und vor der Zeit erschlafft.

Diess geschah nach unserm Falle.
 Doch mein Geist ist rachefrei;
 Misst auch diese Gräuel alle
 Nicht ganz unserm Sturze bei.

Aber, dass wir hätten mindern
 Können, stehend und vereint,
 Wohl auch viele Übel hindern;
 Ist, was mancher Edle meint.

Meint; das Aergerniss zu heben
 Hätten rastlos wir gedacht;
 Streitend unser Blut und Leben,
 Gott zum Opfer dargebracht.

Diese Meinung zu bewähren,
 Ist nun meine Sache nicht;
 Gottes Fügung zu verehren,
 Ist hingegen meine Pflicht.

Übrigens, zerstreute Freunde!
 Schliesst an euch mich jenes Band,
 Das um uns in der Gemeinde
 Einstens reine Liebe wand.

Diese heisst mich, oft beschleichen
 Manch geliebten Grabstein,
 Dort den morschen Brüder - Leichen
 Eine stille Zähe weih'n.

Wenn dann auch nach kurzen Zeiten
 Mich des Todes Stimme ruft ;
 Soll die Hoffnung mich begleiten
 In die längst erwünschte Gruft ;

Dass die Nachwelt, gleich vom Hasse ,
 Wie von Liebe unberückt ,
 Ein gerechtes Urtheil fasse ,
 Hier in Kürze ausgedrückt :

Noch die Vorzeit hat gegeben
 Einen Orden diesem gleich ;
 Schwerlich auch , trotz jedem Streben ,
 Giebt die Nachzeit solchen euch .

421

Wolff schreibt diese Worte nach, was
er nicht verstanden hat? Ich denke
es ist eine Verwechung, da er sich in der Ha-
Richt auf den Kriegsbeginn bezieht, der al-

ler noch nicht begonnen hat. Aber es ist
eine sehr interessante Zeile, die mir
sehr gut gefällt. Er schreibt: „Wir
wollen uns nicht auf die Feinde be-
schweren, sondern auf die Freunde.“

Was ist das? Wenn man das so liest,
so kann man sich darüber streiten;
ob es ein Fehler ist oder nicht.
Ich denke, es ist ein Fehler, weil es
eine Art von Feindseligkeit ist.

